

Chwile pełne grozy i rozpacz Marsylia w ogniu

Opowiadania naocznych świadków

Marsylia, w październiku.
(Od specjalnego koresp. „ABC”).

Marsylia przeżyła tragedię: wielki pożar, którego pastwą padło kilkanaście domów, wytworzył atmosferę wielkiego niepokoju i żałoby. Kongres radykalny przerwał swoje debaty i na znak żałoby odroczył posiedzenia.

Jest godzina 2 w nocy — walka z ogniem trwa... jeszcze teraz nie sposób jest dokładnie określić ilości ofiar i rozmiarów szkód.

PRZEBIEG

Przed wygłoszeniem mowy przez m. Bonnetta, który ma zabrać głos w godzinach popołudniowych jest chwila przerwy, wracam więc do hotelu. Zbliża się godzina 3 popoł., na ulicy panuje ożywiony ruch, słychać pośpiesznych przejazdów straży. Wyglądam oknem... alarm, pali się.

LES NOUVELLES GALERIES

Już zdaleka widać kłęby dymu, pali się olbrzymi dom towarowy przy ul. Canebière. Gwałtowność ognia jest szalona. W przeciagu kilkunastu minut cały 4-piętrowy gmach „Nouvelles Galeries” staje w płomieniach. Na ulicy panuje okropny zamęt: ruch kołowy niemal ustaje. Tłumy widzów zaległy pobliskie ulice, krzyki rannych, popłoch oraz olbrzymia jak pochód płonąca galeria tworzą obraz niesłychanej grozy. Widok niesamowity: z okien rzucają się ludzie, niektórzy nie mając odwagi cofają się i idą w morzu ognia. Sceny rozgrywają się na oczach tysięcy widzów, którzy nie są w stanie nieść pomocy. Policja natomiast nie może utrzymać porządku, do pomocy więc wzywani są 141 pułk piechoty, marynarze, senegalczyści.

BRAK WODY

Marsylska straż nie może podać, do pomocy wezwane są straż z Toulon'u, Seyenne, Arles, Tarascon i inne... Wysiłek strażaków i ich praca wzbudza podziw. Rozdawane są maski gazowe. Ognia nie można opłonić, braknie wody...

Ogień więc się wzmaga. Silny wiatr przenosi iskry na sąsiednie gmachy... morze ognia zaczyna płynąć...

Z pobliskiego starego portu doprowadzona jest dodatkowo woda. Sąsiednie kamienice polewają, aby zapobiec, a będąca zmniejszyć groźbę przeniesienia się ognia na dalsze posesje.

Wiatr wzmaga się. Późoga rozszerza się z minuty na minutę, przybierając katastrofalne rozmiary.

MIESZKANIE PREMIERA W PŁOMIENIACH

Niebawem zaczyna się palić inne posesje, ogień przerzuca się na drugą stronę ulicy Canebière. Hotel de Noailles, gdzie zatrzymał się premier Daladier, staje w płomieniach. Pastwą płomieni padają sąsiednie hotele: Grand Hotel i Astoria.

WAŻNE DOKUMENTY PAŃSTWOWE

Z apartamentów premiera Daladiera oraz ministrów Bonnet'a i Gyu de Chambre zdołano uratować niesłychanie ważne papiery państwowe, natomiast b. ministra Cota dokumenty zostały spalone.

Policja zarządziła ewakuację pobliskich domów i kin (kina we Francji są otwierane bardzo wcześnie).

ULICA

Ulica nalczość. Słychać

szloch i spazmy. Matki, ojcowie poszukują swych dzieci, dopytują się gwałtownie o personel magazynu.

Niesiony przez tłum odbywam przymusową wędrowkę. Zbliżam się do płonących budowli, skąd bije okropny żar, to wracam — jest tak wielki ścisk, że nie jestem w stanie poruszyć się. Co chwila słychać silne wstrząsy. Walą się podłogi. Z wielkim hukiem runęła wieża. Zewnętrzne mury pozostają, ogień rozszerza się tak szybko, że już niemożliwe jest określenie ilości dewastowanych przez płomienie domów.

ŚWIADKOWIE NAOCZNI

Około godziny 2.30 mówi sprzedawca gazet, zobaczyłem wydobywające się z Galerii kłęby dymu. Narazie trudno było się zorientować, nie było żadnego alarmu, licznie zgromadzona publiczność ze względu na zjazd radykałów oraz pogodny dzień, korzystała ze spaceru. W pobliżu hotelu, gdzie mieszkał premier Daladier, skupiła się wielka liczba wycieczek przybyłych z zagranicy, którzy na usilne żądania zwykli byli ukazywać się na balkonie. Niebawem powstał popłoch. Sceny jakiego rozgrywały się nie można opisać. Powstało piekło. Budka moja niebawem została zniszczona...

PRACOWNIK „NOUVELLES GALERIES”

Zajęty byłem na pierwszym piętrze. Zaraz po godzinie 2-giej

wszystkie piętra zgromadziły wielu kupujących. W niespełna kwadrans usłyszałem krzyki robotników, którzy byli zajęci na tymże piętrze. Po chwili kierownik sklepu dał sygnał alarmowy, gwałtowność ognia była przerażająca, pomimo to uratowali się wszyscy, przebijając na pierwszym piętrze i na parterze.

Wyższe piętra niewątpliwie przedstawiały trudność w ucieczce, wybiegłem na ulicę — była to krótka chwila, a tak straszna...

POWODY POŻARU

Mówią, że pożar powstał na skutek krótkiego spięcia, inni, że nagromadzone butle z tlenem, które znajdowały się na 1 piętrze i były używane przez robotników do pracy stały się powodem gwałtownego wybuchu ognia... mówią też o umyślnym podpaleniu...

PREMIER DALADIER

Premier oraz ministrowie są obecni na miejscu wypadku. Stroskany wyraz twarzy premiera wyrażał ból i współczucie dla ofiar katastrofy. Są przewidywane specjalne zarządzenia pomocy ofiarom wypadku. Premier zamieszkał w gmachu Prefektury.

Opuszczam teren grozy. Oddalając się, słyszę długi zgiełk. Miejsce, gdzie do niedawna skupiało się życie wielkiego portowego miasta — teraz przedstawia cmentarz, nad którym widać ogromną łunę.

Wspomnienia z przeżytych chwil, sceny okropnej rozpacz, panicznego lęku pozostała na długo w pamięci wszystkich, któ-

rzy byli świadkami tych strasznych chwil.

J. C.S.

Obroty zagraniczne Węgier Maleje wywóz bydła

BUDAPEST, 1. 11. W pierwszych dziewięciu miesiącach roku bieżącego wywieziono z Węgier towarów na sumę 893,2 milionów pengó (wobec 428,9 milj. pengó uzyskanych w wywóz w roku ub.), a przywieziono towarów za 298,5 milj. pengó (w roku ub. w tym samym okresie czasu za 143,9 milj. pengó). Nadwyżka wywozu nad przywozem w tym roku wyniosła 94,7 milj. pengó, wobec 85 milj. pengó nadwyżki w roku ub.

Skurczył się poważnie wywóz bydła (przede wszystkim do Włoch), tu dzieje pszenicy i maki. Eksport bydła do Włoch ulega obecnie powolnej poprawie.

Wzrost wywózowi i świeżego mięsa do Niemiec jak i wywóz wytworów ciężkiego przemysłu.

Zmniejszył się wywóz owoców (do października wywieziono owoców za 7 milj. pengó wobec 9,1 milj. pengó w tym samym okresie roku ub.).

Zbiór jabłek szacuje się na 1200 wagonów, t. j. na poziomie roku ub.

Skurczył się znacznie w porównaniu z tym samym okresem roku ub. wywóz skór, drzewa, metali i węgla, wzrosł natomiast wywóz maszyn, aparatów, drzewa opałowego, kukurydzy i tytoniu.

Nowe możliwości dla wywozu węgla zaolzańskiego

Począwszy od 21 b. m. P. K. P. ustalili przewoźni dla węgla kamiennego ze stacji Śląska Zaolzańskiego: Dąbrowa, Karwina, Orłowa i Sucha Średnia do Gdańska i Gdyni celem dalszego wywozu morskiego na zł. 4.30 za tonę.

W ten sposób włączono obszar zaolzański do starego obszaru węglowego Polski i stworzono duże możliwości eksportowe dla węgla z tych terenów, co niewątpliwie wpłynie korzystnie na dalszy wzrost przeładunków przez porty P. O. C.

Bogactwa Zaolzia Przemysł chemiczny i papierniczy

Ważną gałęzią w życiu gospodarczym Zaolzia jest przemysł chemiczny. Należy tu zaliczyć produkcję substancji węglowodórnych przez kokosownię, które wytworzyły ogółem w 1937 r. około 50 tys. ton smoły surowej, 15 tys. ton benzolu i 13 tys. ton siarczanu amonu.

Zakłady większego przemysłu chemicznego znajdują się przede wszystkim w Piotrkowicach i Boguminie. Fabryka w Piotrkowicach produkuje: kwas solny, siarkowy i azotowy, różne siarczany, siłki, siłki fluoro-kremian sodu oraz nawozy sztuczne, głównie superfosfaty. W Boguminie wyrabia się różne preparaty farmaceutyczne i weterynaryjne, sacharyny, sole metali, środki ochrony roślin

przed szkodnikami, biel cynkowa, salmiak, amoniak, farby, laki i pokrośy, techniczne tłuszcze i oleje.

Na wzmiankę zasługuje także duża olejarnia państwowa w Cieszynie Zachodnim, odtownia w Karwinie, smolarnia i rafineria olejów mineralnych w Boguminie oraz zakłady destylacji drzewa i wyrobu papy dachowej w Boguminie i Trzynie.

Cieszyn jest prócz tego ważnym ośrodkiem przemysłu papierniczego i poligraficznego z zakładami chemicznymi i drukarniami.

OGŁOSZENIA DROBNE

KUPNO SPRZEDAŻ

Maszyny do pisania
M. Torpeda podróżne
biurowe arytymetry
Thales: duży wybór
maszyn okazyjnych Sprzedaż —
Kupno — Remonty Maczander Mas-
zalkowska 139 tel. 311-88.

RADIO

odbiorniki najnowsze naj-
dogodniejsze spłaty za-
miany — okazynie gwarantowane.
Naprawy, instalacje elektryczna
najsolidniej, najtaniej Złecenia telefo-
niczne 2.76-07, Tadeusz Gólaszewski,
Ogrodowa 30.

RÓŻNE

FUTRA CZARNOMSKI
Wspólna 40, tel. 9.48-29, przyjmuje
wszelkie zamówienia i przeróbki,
wchodzące w zakres kufierstwa.

FUTRA Aleksander Kacprzyk,
Warszawa, ul. Krucza
Nr. 7. Telefon 8-75-93. Ceny niskie.
Wykonanie solidne.

WYPRZEDAŻ partii WELIN
modnych, jesiennych, sukniowych.
Ceny niżej fabrycznych. Zobaczyć
wystawę. Chmielna 35. Szykiewski.

MEBLE

A.A.A. TAPCZANY higien-
czna
tapicerka. Fotele klubowe Otoma-
ny, własnego wyrobu. Gotówka —
Ratami H. Bielawski Zielna 17.

MEBLE firma chrześcijań-
ska „Kiełkowski”
Plac Trzech Krzyży 12
I-sze piętro, poleca duży
wybór nowoczesnych mebli Waru-
niezgodnie Szuki pojedyncze

MEBLE nowe nowości poleca
firma chrześcijańska „Kieł-
kowski” Nowy Świat 39. Wielki wy-
bór — dogodnie rozłata. Prosimy
zapamiętać adres: Nowy Świat 39,
I piętro vis a vis „Kino Pań”

MEBLE gotowe i zamówienia.
Chrześcijańska wytwórnia, Karyłowski —
Gorgas, Nowogrodzka 8.

NOWE TELEFUNKEN J. TRZASKA

Demonstracje i sprzedaż Tel. 9-66-63
na dogodnych warunkach MARSZAŃSKA 91

Tragiczna śmierć przy naprawie przewodów elektrycznych

W ub. sobotę, przy montowaniu słupów latarni na Kole, stwierdzono, uszkodzenie izolacji i przewodów elektrycznych. W poniedziałek przy-
byli na miejsce dwaj monterzy elektrycy.

Po otwarciu skrzynki, podszedł do niej hierowca samochodu ciężarowego elekrowni warszawskiej, 35-letni Paweł Kordas, który przez ciekawość, wiał do ręki koniec jednego z przewodów. Po chwili przez nieuwagę, dotknął końca drugiego przewodu. Wówczas nastąpiło momentalne porażenie. Monterzy zastosowali sztuczne oddychanie i przywołali Kordasowi odech. Na miejsce wypadku przybył krótko lekarz Pogotowia, który dokonał zastrzyku, stwierdził jednak, że odech jest coraz słabszy. W kilka minut później nastąpił zgon. Kierownik biura technicznego wydziału sieci elekrowni miejskiej, inż. Jan Rendzner, chcąc sprawdzić przyczynę porażenia, dotknął palcem w rekwizycję zamszowej — jednego z przewodów i doznał lekkiego porażenia. Po udzieleniu pomocy, przewieziono go do domu. — Inż. R. czuje się dobrze.

Na miejsce tragicznego wypadku przybyły władze elekrowni miejskiej, specjalna komisja techniczna i przed-

stawiciele policji.

Zwłoki Kordasa przewieziono do prosektorium.

Maleje eksport z Wielkopolski Wzrasta przywóz

Z zestawienia dokonanej ostatnio na podstawie statystyki frachtów kolejowych okazuje się, że Wielkopolska wywozi coraz mniej towarów i artykułów przemysłowych, a coraz więcej ich przywóz.

Uderza to zwłaszcza w dzieło obrotu wytworami przemysłu górniczego i mechaniczno-metalowego. Kiedy mianowicie w r. 1926 wywieziono z

samego Poznania prawie 60.000 ton wytworów górniczych i przeszło 30 tysięcy ton wytworów mechaniczno-metalowych, to w r. 1935 spadł ten wywóz w obu rodzajach do 10.000 ton.

Równocześnie wzrósł przywóz tych wytworów do Poznania. Świadczy to o „odprzemysłowieniu” dzielnicy wielkopolskiej na przestrzeni ostatnich 10 lat.

Przemysł ziemniaczany na ziemiach północno-wschodnich

Przemysł ziemniaczany reprezentowany na terenie Izby Wileńskiej jest niezwykle słabo. W 1937 istniało 12 krochmalni, 4 drobne wytwórnie syropu i glukozy oraz 3 również małe przedsiębiorstwa, produkujące karmel i cukier cukrowy.

Sytuacja krochmalu ulega naogół, z odchyleniami regionalnymi, pewnej poprawie. Produkcja i sprzedaż krochmalu wzrosła, przy czym silniejszy wzrost sprzedaży niż produkcji wskazuje na wyzbywanie się przez krochmalnie zapasów.

Wzrost wartościowy sprzedaży był większy niż ilościowy, bowiem krochmal podróżał. Udział okręgu Izby w ogólnopolskiej produkcji krochmalu był w dalszym ciągu niezwykle niski, sięgając zaledwie 3,8 proc., gdy tymczasem w produkcji ziemniaków okręg ten reprezentuje 17 — 18 proc. w zależności od roku. Stąd też zużycie ziemniaków w krochmalnictwie wyraża się na terenie ziem północno-wschodnich w 0,08 proc. zbiorów. W roku gospodarczym 1936 — 37 zużyto mianowicie w krochmalniach okręgu Izby ca. 61.000 q ziemniaków, przy produkcji ziemniaków 73,3 milionów q.

Premiowanie księżczek P.K.O.

Dnia 31 października 1936 r. odbyło się w PKO 14-te publiczne przetargowanie księżczek na wkłady oszczędnościowe premiowane (serii III-cj).

W przetargowaniu brał udział księżczki, na które wniesiono wszystkie wkłady za ubiegły kwartał w terminie do dnia 2 października 1936 r.

Premie po zł. 250 — na nr.: 150107 150338 150306 150325 150379 150467 150489 150491 150502 150503 150504 150505 150506 150507 150508 150509 150510 150511 150512 150513 150514 150515 150516 150517 150518 150519 150520 150521 150522 150523 150524 150525 150526 150527 150528 150529 150530 150531 150532 150533 150534 150535 150536 150537 150538 150539 150540 150541 150542 150543 150544 150545 150546 150547 150548 150549 150550 150551 150552 150553 150554 150555 150556 150557 150558 150559 150560 150561 150562 150563 150564 150565 150566 150567 150568 150569 150570 150571 150572 150573 150574 150575 150576 150577 150578 150579 150580 150581 150582 150583 150584 150585 150586 150587 150588 150589 150590 150591 150592 150593 150594 150595 150596 150597 150598 150599 150600 150601 150602 150603 150604 150605 150606 150607 150608 150609 150610 150611 150612 150613 150614 150615 150616 150617 150618 150619 150620 150621 150622 150623 150624 150625 150626 150627 150628 150629 150630 150631 150632 150633 150634 150635 150636 150637 150638 150639 150640 150641 150642 150643 150644 150645 150646 150647 150648 150649 150650 150651 150652 150653 150654 150655 150656 150657 150658 150659 150660 150661 150662 150663 150664 150665 150666 150667 150668 150669 150670 150671 150672 150673 150674 150675 150676 150677 150678 150679 150680 150681 150682 150683 150684 150685 150686 150687 150688 150689 150690 150691 150692 150693 150694 150695 150696 150697 150698 150699 150700 150701 150702 150703 150704 150705 150706 150707 150708 150709 150710 150711 150712 150713 150714 150715 150716 150717 150718 150719 150720 150721 150722 150723 150724 150725 150726 150727 150728 150729 150730 150731 150732 150733 150734 150735 150736 150737 150738 150739 150740 150741 150742 150743 150744 150745 150746 150747 150748 150749 150750 150751 150752 150753 150754 150755 150756 150757 150758 150759 150760 150761 150762 150763 150764 150765 150766 150767 150768 150769 150770 150771 150772 150773 150774 150775 150776 150777 150778 150779 150780 150781 150782 150783 150784 150785 150786 150787 150788 150789 150790 150791 150792 150793 150794 150795 150796 150797 150798 150799 150800 150801 150802 150803 150804 150805 150806 150807 150808 150809 150810 150811 150812 150813 150814 150815 150816 150817 150818 150819 150820 150821 150822 150823 150824 150825 150826 150827 150828 150829 150830 150831 150832 150833 150834 150835 150836 150837 150838 150839 150840 150841 150842 150843 150844 150845 150846 150847 150848 150849 150850 150851 150852 150853 150854 150855 150856 150857 150858 150859 150860 150861 150862 150863 150864 150865 150866 150867 150868 150869 150870 150871 150872 150873 150874 150875 150876 150877 150878 150879 150880 150881 150882 150883 150884 150885 150886 150887 150888 150889 150890 150891 150892 150893 150894 150895 150896 150897 150898 150899 150900 150901 150902 150903 150904 150905 150906 150907 150908 150909 150910 150911 150912 150913 150914 150915 150916 150917 150918 150919 150920 150921 150922 150923 150924 150925 150926 150927 150928 150929 150930 150931 150932 150933 150934 150935 150936 150937 150938 150939 150940 150941 150942 150943 150944 150945 150946 150947 150948 150949 150950 150951 150952 150953 150954 150955 150956 150957 150958 150959 150960 150961 150962 150963 150964 150965 150966 150967 150968 150969 150970 150971 150972 150973 150974 150975 150976 150977 150978 150979 150980 150981 150982 150983 150984 150985 150986 150987 150988 150989 150990 150991 150992 150993 150994 150995 150996 150997 150998 150999 151000

Poza tym padło 263 premii 100-złotych.

LSTOPAD	
Wschód	Zachód
0-33	10-8
SRODA	
Wschód	Zachód
13-35	0-5
Di. dnia	Ubyto
9-45	1-11

Dziś Dzień Zaduszny
Jutro św. Huberta

TEATRY

TEATR NARODOWY: Dziś o g. 4-ej po poł. i wieczorem sztuka Peyert-Chappuis'a p. t. „Szalenstwo” z Eichlerówną, Dulębą i Barszczewską. W niedzielę o godz. 4-ej „Szalenstwo”.

TEATR NOWY: Wieczorem o godzinie 4-ej po poł. doskonały „Złoty deca” reżyserii Żelwerowicza.

TEATR LETNI: „Jean” Bus-Pekatego z Junoszą-Stępowskim i St. Wysocką. Dziś o 4-ej „Jean”.

TEATR POLSKI: Popołudniówka o 4-ej „Subretka”. O g. 8-ej „Papa Nikołuzos” Spyrosa Melasa z Kurnakowiczem i Borowską.

TEATR MAŁY: „Rozwiedźmy się” w przekładzie Cwojdzkiego. Dziś popołudniówka o godz. 4-ej „Rozwiedźmy się”.

KAMERALNY: O g. 8.15 „Głębia na Zimnej” Ryłskiego z Adwentowiczem. O godz. 4.15 „Głębia na Zimnej”.

TEATR MALICKIEJ: Dziś o 4.15 i o 8.15 „Japoński rower” Chrzanowskiego.

TEATR ATENEUM: „Świętoszek” z Jaraczem. O g. 4 pp. „Ludzie na krzyż”.

MAŁE QUI